

ROLUL ASISTENTULUI MEDICAL ÎN EVALUAREA RISCULUI CARDIOVASCULAR LA NIVELUL DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ PRIMARĂ

Doina Damian, Maria Garabajiu

Conducător științific: Maria Garabajiu

Catedra de Medicină de Familie, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Bolile cardiovasculare reprezintă principala cauză de mortalitate la nivel mondial. Evaluarea riscului cardiovascular este o metoda de prevenție ușor aplicabilă la nivel de asistența medicală primară (AMP). **Scopul lucrării.** Determinarea rolului asistentului medical în evaluarea riscului cardiovascular la nivel AMP. **Material și metode.** A fost efectuat un studiu de reviu narativ, cu utilizarea bazei de date PubMed. Căutarea a fost realizată în interval de ultimii 5 ani, prin utilizarea cuvintelor cheie: „cardio-vascular risk”, „screening”, „nurse”, „primary health care”. Pentru cercetare au fost utilizate 36 articole deplene în limba engleză. **Rezultate.** Asistentul medical joacă un rol important în evaluarea riscului cardio-vascular la nivel de AMP, exercitând activități atât delegate cât și autonome. Majoritatea studiilor analizate descriu activitățile nursei, precum, comunicarea cu pacientul prin aprecierea anamnezei ereditare, ocupaționale, aprecierea deprinderilor vicioase, etc. Studiile notează importanța nursei în aprecierea parametrilor clinici, precum indicii masei corporale, circumferința abdominală, valorile tensiunii arteriale, dar și paraclinici: LDL colesterol, HDL colesterol, colesterol total, glicemia *a jeun*. Câteva studii au stipulat responsabilitatea nursei în determinarea indicelui gleznă-braț, nivelul de homocisteină și profilul de coagulare. Nursa este responsabilă pentru determinarea persoanelor eligibile pentru evaluarea riscului cardiovascular, aplică chestionarul și prezintă rezultatele medicului. **Concluzii.** Asistentul medical de familie este persoana de prim contact în sală de triaj, care efectuează independent consultul primar al pacientului, determinarea parametrilor clinici (TA, IMC) și paraclinici (colesterol și glicemia), dar și alte activități delegate de către medicul de familie cu scopul evaluării riscului cardiovascular. **Cuvinte-cheie:** risc cardiovascular, screening, nursa, asistența medicală primară.

THE ROLE OF THE NURSE IN CARDIOVASCULAR RISK ASSESSMENT AT THE PRIMARY HEALTH CARE LEVEL

Doina Damian, Maria Garabajiu

Scientific adviser: Maria Garabajiu

Department of Family Medicine Nicolae Testemițanu University

Introduction. Cardiovascular disease is the leading cause of death worldwide. Cardiovascular risk assessment is an easily applicable prevention method at the primary health care (PHC) level. **Objective of the study.** Determining the nurse's role in cardiovascular risk assessment at the PHC level. **Material and methods:** A narrative review study was conducted using PubMed database. The search was performed within the last 5 years, using the keywords „cardio-vascular risk”, „screening”, „nurse”, „primary health care”. Thirty-three full-text articles in English were used for the research. **Results.** The nurse plays an important role in cardiovascular risk assessment at the level of PHC, performing both delegated and autonomous activities. Most analyzed studies describe the activities of the nurse, such as communication with the patient by assessing the hereditary and occupational history, assessing vicious habits, etc. Studies also note the importance of the nurse in the assessment of clinical parameters such as body mass index, abdominal circumference, blood pressure values, but also paraclinical: LDL cholesterol, HDL cholesterol, total cholesterol, fasting blood glucose. Several studies have stipulated the nurse's responsibility in determining ankle-brachial index, homocysteine level and coagulation profile. The nurse is responsible for determining persons eligible for cardiovascular risk assessment, applying the questionnaire and presenting the results to the doctor. **Conclusion.** The PHC nurse is the first contact person in the triage room, who independently performs the patient's primary consultation, the determination of clinical (BP, BMI) and paraclinical (cholesterol and blood glucose) parameters, as well as other activities delegated by the family doctor for the purpose of cardiovascular risk assessment. **Keywords:** cardiovascular risk, screening, nurse, primary health care.